

OPIS REALIZACJI CELÓW STATUTOWYCH

Załącznik do sprawozdania z działalności FOK za rok 2008

CELE I STRATEGIA DZIAŁANIA

Fundacja Ośrodka KARTA jest niezależną apolityczną organizacją pożytku publicznego, nie reprezentuje żadnej formacji światopoglądowej, religijnej czy kulturowej. Celem Fundacji jest upowszechnianie wiedzy o wydarzeniach i postawach w XX wieku, które mają wpływ na współczesne życie społeczne, zaspokajanie społecznych potrzeb poznawczych i edukacyjnych związanych z przeszłością, a także działania opiniotwórcze.

Najważniejsze kierunki działania:

- gromadzenie rozproszonej społecznej dokumentacji oraz zapisanie pamięci świadków związanych z wybranymi wydarzeniami (mało znanymi i najczęściej nadużywanymi politycznie) z przeszłości naszej części Europy w XX wieku;
- dokumentowanie i upowszechnianie historii osób, które ucierpiały w wyniku działania systemów totalitarnych, a których losy nie są znane współczesnym;
- dokumentowanie i upowszechnianie tradycji postaw nonkonformistycznych – w warunkach totalitaryzmów, które w XX wieku dominowały w naszym regionie;
- mobilizowanie energii społecznej różnych środowisk i pokoleń (w tym młodzieży szkolnej), w Polsce i za granicą, do działań dokumentujących historię najbliższego otoczenia;
- promowanie atrakcyjnej formuły pisania o historii najnowszej – takiej, która sprawia, że przeszłe doświadczenia nie są traktowane jako drugorzędne wobec współczesności.

Fundacja Ośrodka KARTA realizuje swoje cele statutowe poprzez działalność wydawniczą, wystawienniczą, edukacyjną, archiwalną oraz poprzez różnorodne programy i projekty dokumentacyjne. W 2008 roku Fundacja Ośrodka KARTA kontynuowała projekty stałe, zapoczątkowane w latach ubiegłych.

KARTA — PISMO, KSIĄŻKI I WYSTAWY

Kwartalnik historyczny „Karta”, wydawany przez Fundację Ośrodka KARTA, to niezależne pismo zajmujące się XX-wieczną historią Polski i Europy Środkowo-Wschodniej. W „Karcie” poruszane są tematy często zapomniane, trudne. Prezentowane są z różnych perspektyw narodowościowych, społecznych, politycznych. Na łamach pisma zabierają głos „zwykli” świadkowie historii, najważniejsze postaci wydarzeń, a także historycy analizujący je po latach.

W 2008 roku ukazały się numery 54–57 kwartalnika „Karta”. Na ich łamach podjęte zostały między innymi następujące zagadnienia: Polacy na Wileńszczyźnie, Marzec 1968 (nr 54), Zaolzie 1918–20, polski przemysł naftowy w Zagłębiu Borysławskim (nr 55), odzyskanie niepodległości przez Polskę w 1918 roku, sylwetka ks. Jana Ziei (nr 56), wejście Polaków na Zaolzie w 1938 roku, dziennik Niemki wypędzonej ze Śląska (nr 57).

W ubiegłym roku „Karta” utrzymywała swój albumowy charakter (w każdym numerze na 160 kolumnach około 100 fotografii, w tym w każdym numerze album tematyczny), przy stałej wysokiej jakości edytorskiej.

Na bazie „Karty” działa **wydawnictwo**, publikujące książki, albumy i broszury związane z historią XX wieku. W 2008 roku zostały wydane:

— Album **Rok 1968. Środek Peerelu** — chronologiczna, ilustrowana opowieść o 12 miesiącach 1968 roku, zawierająca bogaty materiał ikonograficzny (zdjęcia, plakaty, ulotki, reprodukcje dzieł sztuki) i teksty źródłowe. Opowieść została podzielona na 12 rozdziałów, odpowiadających poszczególnym miesiącom. Każdy miesiąc wprowadzany jest przez odrębne tekstowe i obrazowe motto. Wydawcy: Ośrodek KARTA i Dom Spotkań z Historią.

— **Rok 1918. Odzyskiwanie Niepodległej** — album tekstowo-zdjęciowy poświęcony wychodzeniu Polski na niepodległość. Książka przybliżyła w przystępnej, bogato ilustrowanej formie wydarzenia społeczne, polityczne i militarne dotyczące ziem polskich na przestrzeni od stycznia do grudnia 1918. Wydawcy: Ośrodek KARTA, Dom Spotkań z Historią, AGORA SA.

— **Wokół pałacu i dworu. Z kolekcji Janusza Przewłockiego** — album zdjęć ze zbioru Janusza Przewłockiego jest pierwszą pozycją z nowej serii Wydawnictwa KARTA „Kolekcje XX wieku”. Prezentujemy w nim najobszerniejszy i najbardziej niepowtarzalny prywatny zbiór fotografii obrazujących polskie ziemiaństwo i arystokrację na przełomie XIX i XX stulecia. Najstarsze fotografie pochodzą z drugiej połowy XIX wieku, ze słynnych atelier fotograficznych (Walerego Rzewuskiego z Krakowa czy Jana Mieczkowskiego z Warszawy), najpóźniejsze z lat 30. XX wieku. Album wydany w ciekawej szacie graficznej, na bardzo wysokim poziomie edytorskim. Wydawcy: Ośrodek KARTA, Dom Spotkań z Historią.

— **Archiwum Ringelbluma. Dzień po dniu Zagłady** — kolejna pozycja w wydawanej przez Ośrodek KARTA serii „Żydzi Polscy”. Książka stanowi wybór dokumentów z zasobu Podziemnego Archiwum Getta Warszawskiego (zwanego od nazwiska jego twórcy — Archiwum Ringelbluma), najcenniejszego zbioru archiwalnego Żydowskiego Instytutu Historycznego w Warszawie, a zarazem jedno z najważniejszych źródeł do badań nad Holocaustem. Montaż relacji Emanuela Ringelbluma i jego współpracowników przedstawia fragment tworzonego na bieżąco zapisu Zagłady od września 1939 po styczeń 1943, stanowiąc także opowieść o bezprecedensowym przedsięwzięciu „Oneg Szabat”. Książka została wydana w języku polskim i angielskim. Wydawcy: Ośrodek KARTA, Dom Spotkań z Historią, Żydowski Instytut Historyczny.

— **Adam Uziembło, Niepodległość socjalisty** — najnowsza, czwarta książka w serii KARTY „Świadectwa”. W książce znalazł się obszerny wybór z wyjątkowej spuścizny Adama Uziembły — działacza PPS, publicysty i krytyka literackiego. Wspomnienia obejmują okres od 1900 roku do II wojny światowej. Teksty zostały uzupełnione archiwalnymi zdjęciami rodzinnymi autora oraz zdjęciami historycznymi z epoki, a także obszernym posłowiem córki Autora. Wydawcy: Ośrodek KARTA, Dom Spotkań z Historią.

— **Zaolzie. Polsko-czeski spór o Śląsk Cieszyński 1918–2008** — książka dotycząca stosunków polsko-czeskich w XX wieku, na którą składają się: przekrojowe relacje Czecha i Polki (opowiadają głównie okres po II wojnie światowej), dwa montaże tekstowo-zdjęciowe (wspomnienia, relacje, dokumenty z lat 1918–20 i 1938) oraz wypowiedzi obecnych

mieszkańców Zaolzia o współczesnych problemach tego terenu. Publikacja została wydana w języku polskim i czeskim.

— **Zygmunt Klukowski**, *Zamojszczyzna 1918–1943* oraz *Zamojszczyzna 1944–1959* - drugie, poprawione wydanie książki Jest to dwutomowa edycja wspomnień lekarza, kronikarza Zamojszczyzny, w prowadzonej przez KARTĘ serii „Świadectwa”. Teksty zostały zamieszczone w porządku chronologicznym. W tomie pierwszym mieszczą się wspomnienia Zygmunta Klukowskiego z okresu II Rzeczypospolitej, w tomie II — nieznanym dotąd w Polsce dziennik z lat 1945–46 i wspomnienia z lat 50. W tomie II zamieszczone zostało posłowie opisujące życie autora i losy jego spuścizny.

Ponadto w 2008 roku przeprowadzone zostały prace przygotowawcze w zakresie kwerend tekstowych i ikonograficznych na potrzeby albumów: *Upadek Peerelu. 1986–1989* (opowieść o końcu systemu komunistycznego w Polsce, procesie, który do niego doprowadził, i jego głównych aktorach: władzy, opozycji i społeczeństwie) oraz *Rok 1939. Rozbiór Polski* (o ostatnim roku II Rzeczypospolitej i początku zmagania z dwoma totalitaryzmami).

Zespół redakcyjny wydawnictwa w 2008 roku przygotował również dokumentację do prezentacji multimedialnej *Zbrodnia Katyńska* — będącej częścią internetowej prezentacji multimedialnej Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Jest to chronologiczna opowieść tekstowo-ikonograficzna o zbrodni Sowietów na polskich jeńcach wojennych oraz historii dochodzenia prawdy o niej — doprowadzona do 2005 roku. Prezentacja przedstawia losy jeńców i więźniów polskich w pierwszych miesiącach po agresji ZSRR na Polskę, kulisy decyzji Biura Politycznego KC WKP(b) z 5 marca 1940 o rozstrzelaniu 22 tysięcy Polaków, przebieg tego zbiorowego morderstwa oraz historię sowieckiego kłamstwa, służącego ukrywaniu zbrodni i działań przeciw niemu.

W 2008 roku wydawnictwo Ośrodka KARTA także przygotowało dokumentację do kolejnych **wystaw historycznych**:

— *Tu się nigdy nic nie zmieni '68* — dokumentacja tekstowa i ikonograficzna na potrzeby wystawy zorganizowanej w 40. rocznicę protestów studenckich w marcu 1968 przez Dom Spotkań z Historią i Uniwersytet Warszawski. Wystawa składała się z 200 archiwalnych zdjęć (pochodzących głównie ze zbiorów Polskiej Agencji Prasowej) oraz licznych tekstów źródłowych pokazujących zajścia marcowe i najważniejsze wydarzenia 1968 roku w Polsce, a także interwencję wojsk Układu Warszawskiego w Czechosłowacji.

— *Teraz będzie Polska. Rok 1918* — przygotowanie dokumentacji tekstowej i ikonograficznej na potrzeby wystawy zorganizowanej przez Dom Spotkań z Historią w 90. rocznicę odzyskania niepodległości.

Ośrodek KARTA od 2005 roku prowadził projekt "Zaolzie w XX wieku", którego główną intencją jest polsko-czeski dialog na temat wspólnej przeszłości. W ramach projektu została przygotowana w 2008 roku wystawa portretów Polaków i Czechów mieszkających na Zaolziu — *Tożsamość. Zaolzie*, autorstwa duetu Zorka Project. Wystawa została zaprezentowana w Domu Spotkań z Historią i Śląskim Zamku Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie.

W latach 2005–2006 w warszawskim Domu Spotkań z Historią przy ul. Karowej 20 gościła wystawa *Oblicza totalitaryzmu*, przygotowana przez Ośrodek KARTA, opowiadająca historię nazizmu i komunizmu w Europie Środkowo-Wschodniej z perspektywy polskiej. W 2008 roku zespół wydawnictwa KARTA przygotował **nową wersję ekspozycji** pod zmienionym tytułem: *Doświadczenia totalitaryzmu — podwójna polska perspektywa*, która prawdopodobnie będzie prezentowana w berlińskim Muzeum Niemieckiego Ruchu Oporu od 23 sierpnia do 15 grudnia 2009. Wystawa została przygotowana w czterech językach: polskim, niemieckim, angielskim i rosyjskim.

W ramach XVIII Forum Ekonomicznego w Krynicy, 10 września 2008, Fundacja Ośrodka KARTA zorganizowała dyskusję panelową pt. „Tradycja nonkonformizmu a współczesna Europa”. W debacie udział wzięło sześciu panelistów: Siergiej Kowaliow z Rosji, Ints Calitis z Łotwy, Algirdas Patackas z Litwy, Czesław Bielecki z Polski, Petruška Šustrova z Czech oraz Ludwig Mehlhorn z Niemiec (b. NRD). Zaproszeni goście są bohaterami bądź inicjatorami wydanego przez w grudniu 2007 r. międzynarodowego *Słownika dysydentów*.

HISTORIA BLISKA

„Historia Bliska” to program edukacyjny, realizowany w formie badawczego konkursu dla młodzieży szkół ponadpodstawowych corocznie od 1996 roku. Konkurs należy do sieci EUSTORY powołanej przez Fundację Körbera z Hamburga

W czerwcu 2008 finalizowano XII i ogłoszono XIII edycję konkursu p.t. „Rok 1989: koniec, przełom, początek...?” Sponsorem tej edycji były Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności oraz Fundacja Wspomagania Wsi, a pulę nagród (w wysokości 40 tysięcy złotych) przyznała Fundacja im Kronenberga. Patronat objął Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Temat XII edycji w roku szkolnym 2007/2008 brzmiał „Mała ojczyzna w pamięci i świadectwach”. Nadesłano 359 prac (157 zespołowych i 202 indywidualne), których autorami było 637 uczniów (z czego 70% stanowiły dziewczęta) — z 252 szkół, ze 145 miejscowości całej Polski.

Finał odbył się 9 czerwca 2008 i składał się z dwóch części: uroczystości rozdania nagród w Zamku Królewskim (nagrody wręczali członkowie Jury: prof. prof. Jacek Kochanowicz, Edmund Wnuk Lipiński oraz przedstawiciel Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności Jacek Michałowski; w uroczystości udział brał także oficjalny przedstawiciel EUSTORY Petro Kendzor z Ukrainy) i spotkania o charakterze warsztatowym w Domu Spotkań z Historią (prezentacja prac najwyższej nagrodzonych i dyskusją z autorami, pokaz filmu o konkursie „Historia Bliska”, rozmowa o metodzie pracy projektu, zasadach *oral history* i pracach Klubu „Historia Bliska”).

Laureaci konkursów oraz nauczyciele uczestniczą w międzynarodowych spotkaniach, warsztatach i seminariach; w 2008 roku były to:

— *"Us and Them. Exclusion, discrimination and persecution in Europe, 70 years after the November Pogrom in 1938 ('Kristallnacht')"* (Berlin 23.08.–30.08.2008)

— *"The Engadine - Life in a remote but internationally connected mountain valley"*

(24.09.–01.10.2008, Scuol, Lower Engadine / Switzerland)

— *"Opening the 'Black Box Balkan': Stereotypes and prejudices towards and in a multicultural region"* – 16.10.2008, Belgrade/ Serbia

W ramach programu „Historia Bliska” działa (od września 2005) **strona internetowa www.uczyc-sie-z-historii.pl**. Witryna ta została w roku 2008 przebudowana, a jej obecny tytuł brzmi „Doświadczenia totalitaryzmów XX wieku”. Służy ona prezentacji projektów historycznych realizowanych z młodzieżą i dla młodzieży (w ramach programu szkolnego i zajęć pozaszkolnych), poświęconych historii totalitaryzmów XX wieku: faszyzmu i komunizmu. Na stronie znajdują się już 72 projekty z licznymi dokumentami, zdjęciami, relacjami świadków; kilkaset haseł glosariusza, liczne linki, materiały metodyczne, artykuły – także prezentujące dokonania i doświadczenia w dziedzinie edukacji historycznej także poza Polską. Będzie tu miał także swoją witrynę Klub „Historii Bliskiej”.

W 2008 roku podjęto przygotowanie koncepcyjne, projektowanie funkcjonalności oraz budowę programistyczną multimedialnego portalu, dokumentującego historię Polski i Europy Środkowo-Wschodniej w latach 1901–2000 (www.XXwiek.pl; www.20wiek.pl; www.20century.pl; www.XXcentury.pl). Portal łączy w sobie zalety hipertekstualnej, interaktywnej witryny edukacyjno-naukowej i modyfikowalnej, wielopoziomowej bazy danych, powstającej z materiałów źródłowych społecznie gromadzonych w Ośrodku Karta, dokumentującym historię głównie przez pryzmat doświadczeń jednostki; ma stać narzędziem oddziałującym na świadomość historyczną społeczeństwa polskiego, w tym zwłaszcza młodego pokolenia (traktującego Internet, jako główne źródło wiedzy).

Zasadniczym elementem Portalu XX wieku jest „Oś Czasu”, która ma stanowić swoistą wizualizację „historii”. Podzielona na poszczególne dziesięciolecia (10 modułów, 1901-1910, 1911-1920, itd.), lata (100 modułów, 1901, 1902...1989, 1990, itd.), miesiące (1200 modułów) i dni (ok. 36 400 modułów) umożliwi publikację w atrakcyjnej i oryginalnej formie materiałów źródłowych i świadectw historii (fragmentów najbardziej znaczących relacji i wspomnień, dzienników, dokumentów – także w postaci nagrań audio i video oraz materiału ikonograficznego, jak zdjęcia, plakaty, ulotki, filmy, a także obiekty muzealne etc.).

Wypełnienie modułów (docelowo, w dłuższym czasie – wszystkich) utworzy uporządkowany chronologicznie i tematycznie cyfrowy zasób archiwalny, stale rozbudowywany i uzupełniany, dostępny dla masowego odbiorcy. Dodatkowo dla odbiorcy bardziej wyspecjalizowanego: bogate tematyczne kolekcje dokumentów oraz biblioteki publikacji „drugiego obiegu”. Digitalizacja najcenniejszych, często unikatowych dokumentów i świadectw znajdujących się w Ośrodku KARTA stanowić będzie ich ochronę przed zniszczeniem.

HISTORIA MÓWIONA

W 2008 zespół *Historii Mówionej* był zaangażowany w następujące projekty dokumentacyjne:

— **„Polacy na Wschodzie”**, sfinansowany przez Kancelarię Senatu RP. W ramach tego projektu przeprowadzonych zostało dziewięć wypraw terenowych: na Białoruś (Baranowicze, Słonim, Nieśwież; Pińsk i okolice), Litwę (Kłajpeda, Kiejdany i okolice), Łotwę (Ryga i okolice; Dyneburg, Krasław), Ukrainę (Kamieniec Podolski, Czerniowce i okolice, Czortków, Zaleszczyki i okolice; Fastów, Żytomierz) oraz do Kazachstanu (Astana, Karaganda). W efekcie pozyskano ponad 300 relacji oraz towarzyszących im archiwaliów – głównie unikatowych fotografii,

— **„Zapomniani świadkowie historii”**, w ramach którego pozyskano ok. 250 relacji biograficznych przedstawicieli odchodzącego pokolenia świadków dwudziestolecia międzywojennego, totalitaryzmów XX wieku oraz pierwszych dekad po II wojnie — byłych więźniów hitlerowskich obozów, sowieckich łagrów i więzień stalinowskich, robotników przymusowych na rzecz III Rzeszy, mieszkańców Kresów Wschodnich II RP deportowanych na Syberię, żołnierzy AK, mieszkańców Warszawy, Krakowa, Poznania oraz polsko-niemieckiego i wschodniego pogranicza, a także przedstawicieli różnych środowisk oraz zawodów, w tym osób duchownych,

— **„Polsko-niemiecka pamięć. Biografie dawnych i obecnych mieszkańców Kreuz / Krzyża Wielkopolskiego”**, finansowany przez Fundację Współpracy Polsko – Niemieckiej. W ramach projektu nagrano i opracowano 28 relacji polskich (od 1945) i niemieckich (przed 1945-6) mieszkańców tej miejscowości,

— autorski projekt Anki Grupińskiej **„Pamiętanie Peerelu”**, którego plonem jest ponad 90 relacji na temat życia codziennego i postaw opozycyjnych po 1956 roku. Fragmenty relacji

przedstawione są w prezentacji na stronach internetowych Ośrodka KARTA i Domu Spotkań z Historią (<http://pamietaniepeerelu.pl/>),

— „**Protesty robotnicze w 1970 roku – pierwszy krok do wolności**”, autorski projekt Ewy Kondratowicz, w ramach którego pozyskano 16 relacji organizatorów i uczestników protestów w grudniu 1970 oraz 1971,

— „**XX wiek na Zaolziu**”, realizowany w ramach Inicjatywy Wspólnotowej Interreg III. Na podstawie zebranych w projekcie relacji biograficznych powstały dwa artykuły w kwartalniku „Karta” oraz publikacja książkowa Ośrodka Karta *Zaolzie. Polsko – czeski spór o Śląsk Cieszyński 1918 – 2008*,

— we współpracy z Domem Spotkań z Historią w Warszawie powstały prezentacje multimedialne towarzyszące wystawom: „**Świat Kresów**. Z kolekcji Tomasza Kuby Kozłowskiego”, „**W obiektywie wroga. Niemieccy fotoreporterzy w okupowanej Warszawie (1939-1945)**” i „**60 lat temu w Warszawie. Fotografie PAP 1947-48**”. Prezentacje zawierają fragmenty relacji audio dotyczące życia codziennego przedstawianych osób, biogramy i fotografie portretowe świadków historii, których nagrania zostały wykorzystane,

W 2008 roku wybrano i opracowano 450 dźwiękowych fragmentów relacji ze zbiorów AHM i 766 fragmentów tekstowych w języku polskim oraz 75 fragmentów w języku rosyjskim do portalu audiohistoria.pl, w którym zaprezentowano osoby nagrywane w ramach różnych projektów *oral history*. Każda osoba przedstawiana jest w biogramie, a obok fragmentów relacji udostępniane są także zdjęcia współczesne i archiwalne oraz dokumenty dotyczące tej osoby.

DZIAŁ ZADAŃ ZLECONYCH

W ramach działu realizowano projekt dokumentujący losy żołnierzy armii Stanów Zjednoczonych zmarłych lub zaginionych w Europie Środkowowschodniej w czasie II wojny światowej oraz projekt translatorsko-wydawniczy zmierzający do przygotowania rosyjskojęzycznej wersji publikacji *Słownik dysydentów. Czołowe postacie ruchów opozycyjnych w krajach komunistycznych w latach 1956–1989*.

W ramach projektu dokumentacyjnego prowadzono szeroko zakrojone prace poszukiwawcze. Przeanalizowano 89 publikacji książkowych i prasowych, przeprowadzono kwerendy w 45 archiwach państwowych i społecznych oraz w 157 bibliotekach, muzeach, izbach pamięci i ośrodkach kultury, gdzie analizowano przede wszystkim zbiory regionalne. Nawiązywano kontakty z badaczami skupionymi w ośrodkach akademickich, przede wszystkim na Uniwersytecie Jagiellońskim oraz na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika.

W minionym roku główną uwagę skupiono na badaniu losów żołnierzy amerykańskich więzionych w obozach jenieckich, przede wszystkim w Stalagu IIB Hammerstein, Stalagach VIIIIB, 318/VIIIF, 344 Lamsdorf oraz w Stalagu XXA Thorn.

W ramach projektu translatorsko-wydawniczego koncentrowano się na przygotowaniu tłumaczeń na język rosyjski biogramów oraz tekstów towarzyszących. Zajmowano się również weryfikacją tekstów rosyjskojęzycznych. Materiał był opracowywany przez zespół tłumaczy i redaktorów pracujących pod kierunkiem Natalii Gorbaniewskiej.

INDEKS REPRESJONOWANYCH

Podstawowym celem programu „Indeksu Represjonowanych” jest imienne udokumentowanie możliwie wszystkich Polaków i obywateli polskich represjonowanych przez organa ZSRR w latach 1939–1956.

Głównym wieloletnim partnerem Fundacji Ośrodka KARTA w realizacji tego celu jest Stowarzyszenie „Memoriał” z Moskwy, który prowadzi kwerendy w archiwach byłego ZSRR i na bieżąco przesyła do Ośrodka KARTA ich skomputeryzowane i opracowane wyniki. W 2008 roku wsparcia programowi udzieliły: Instytut Pamięci Narodowej, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Fundacja na rzecz Nauki Polskiej.

W 2008 roku prace dokumentacyjne „Indeksu Represjonowanych” prowadzone były w obrębie niżej wymienionych tematów (zestawień):

— **Żołnierze Armii Krajowej wywiezieni do Kaługi i przymusowo wcieleni w 1944 roku do 361. zapasowego pułku piechoty Armii Czerwonej** — umieszczono w Internetowym Centrum „Indeksu Represjonowanych” (ICIR) i opublikowano w serii *Indeks Represjonowanych* 5150 rekordów-biogramów (w postaci tomu XIX pt. *Wywiezieni do Kaługi. Alfabetyczny wykaz 5150 Polaków i obywateli polskich — żołnierzy Armii Krajowej przymusowo wcielonych w 1944 roku do 361. zapasowego pułku piechoty Armii Czerwonej* (druk publikacji został sfinansowany ze środków IPN).

— **Więźniowie łagrów obwodu archangielskiego** (ponad 6500 osób) — umieszczono w bazie podstawowej „IR” 3513 rekordów-biogramów więźniów, których podstawą są dane z archiwum IC USW Obwodu Archangielskiego. Prace będą kontynuowane w latach 2009–2010;

— **Deportowani do obwodu mołotowskiego** (ok. 11 000 osób) — zestawienie umieszczono w ICIR. Prace nad opracowaniem biogramów będą kontynuowane w latach 2009–2010;

— **Deportowani do Komi ASRR** — kontynuacja prac — umieszczono w ICIR i opublikowano w serii *Indeks Represjonowanych* 10 686 rekordów-biogramów (w postaci tomu XVIII pt. *Deportowani w Komi ASRR, część I* (druk publikacji został sfinansowany ze środków IPN).

W 2008 roku skomputeryzowano łącznie ponad nowych 21 700 rekordów; na stronie www.indeks.karta.org.pl umieszczono ponad **26 600** nowych rekordów pochodzących z zestawień dotyczących obywateli polskich deportowanych do Komi ASRR w lutym 1940 roku, deportowanych do obwodu permskiego oraz żołnierzy AK przetrzymywanych w Kałudze.

W omawianym okresie rozpoczęte zostały także prace związane z rozbudową ICIR — realizowane dzięki dotacji przyznanej przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej w programie PARTNERZY (umowa 3-letnia). W ramach tego programu od 2008 roku poszerza się zakres udostępnianych w internecie biogramów, pochodzących z bazy podstawowej „Indeksu”. Powstał program informatyczny z modułem wyszukiującym i scalającym podobne rekordy, który znacznie przyspieszył weryfikację i umieszczanie w ICIR nowych biogramów.

Drugą zasadniczą częścią programu są działania informacyjne, które polegają na wykorzystaniu zgromadzonego zasobu danych i kontaktów archiwalnych w celu udzielania odpowiedzi na pytania związane z poszukiwaniem informacji o ofiarach sowieckich prześladowań. W 2008 roku udzielono ok. 1500 odpowiedzi na zapytania indywidualne i instytucjonalne.

W dniach 10–11 kwietnia 2008 roku przez Ośrodek KARTA i Dom Spotkań z Historią zostały zorganizowane „Dni Sybiraków”, w czasie których odbywały się spotkania Sybiraków z historykami, archiwistami z Rosji, przedstawicielami „Memoriału” i zespołem „Indeksu”.

Dorobek programu *Indeks Represjonowanych* na grudzień 2008 roku to:

— podstawowa komputerowa baza źródłowa, zawierająca ok. **870 000** rekordów;

- ok. **173 400** całkowicie zweryfikowanych biogramów w wydzielonych kategoriach represji sowieckich;
- **26** zestawień biogramów opublikowanych w serii wydawniczej *Indeks Represjonowanych*
- Internetowe Centrum „Indeksu Represjonowanych” (www.indeks.karta.org.pl), w którym dostępne są dane ponad **261 600** osób.

STRATY OSOBOWE I OFIARY REPRESJI POD OKUPACJĄ NIEMIECKĄ

1 września 2006 roku IPN wspólnie z MKiDN ogłosiły program *Straty osobowe i ofiary represji pod okupacją niemiecką*. Jego celem jest gromadzenie i udostępnianie jak najpełniejszych informacji o indywidualnych losach obywateli polskich represjonowanych w latach 1939-1945 przez okupanta niemieckiego.

Od 15 listopada 2006 do 15 grudnia 2008 program realizowany był przez Ośrodek KARTA, wyłoniony do tego zadania w wyniku publicznego konkursu.

Stworzony został autorski, dedykowany przedsięwzięciu program komputerowy, tworzący bazy danych. Wchodzą do nich rekordy uzyskane z instytucji partnerskich przedsięwzięcia — zarówno z baz wcześniej powstałych, jak i nowych, tworzonych już w ramach udziału partnerów w programie — oraz zgromadzone przez realizatora programu w wyniku własnych prac digitalizacyjnych i uruchomieniu akcji społecznej (pokrzywdzeni i ich potomkowie wypełniani kwestionariusze osobowe).

Bazy, tworzone w ramach programu, stanowią własność Skarbu Państwa, reprezentowanego przez Instytut Pamięci Narodowej.

W latach 2006-2008 do przedsięwzięcia włączyło się ponad trzydzieści instytucji — krajowych i zagranicznych. Realizatorowi przekazanych zostało kilkadziesiąt zestawień, powstałych w instytucjach partnerskich przed ogłoszeniem programu, dających łącznie **2 561 972** rekordy.

Dalsza digitalizacja była prowadzona zarówno w instytucjach partnerskich, jak i przez realizatora (w oparciu o publikacje i pozyskane materiały archiwalne) w ramach projektu. W latach 2007-2008 pozyskano w ten sposób łącznie ok. **400 000** wcześniej nie komputeryzowanych rekordów.

W oparciu o ankiety i listy, przysyłane przez osoby prywatne, uczestników wydarzeń (lub świadków, potomków itp.), stworzono ponad **3 000** rekordów osobowych; często wraz z informacjami trafiły do zasobów programu kopie dokumentów, zdjęcia, listy z okresu okupacji. Materiały te były sukcesywnie skanowane i łączone z rekordem dotyczącym danej osoby.

Większość z opisanych zestawień została włączona do bazy podstawowej (roboczej) projektu (w dniu jego zamknięcia było to ok. **2 500 000** rekordów). W oparciu o nią miało miejsce scalanie (automatyczne i ręczne) i udostępnianie w internecie, poprzez stronę www.straty.pl, listy ofiar II wojny światowej. Do 15 grudnia 2008 roku umieszczonych na stronach zostało ok. **1 500 000** rekordów.

Powstałe obie bazy (robocza i internetowa), wraz z oprogramowaniem i kopiami zestawień cząstkowych, zostały zgodnie z umową przekazane 15 grudnia 2008 roku Instytutowi Pamięci Narodowej. Prace nad nią będą kontynuowane w kolejnych latach przez realizatora, wskazanego przez IPN.

I. Archiwum i Pogotowie Archiwalne

W ramach podjętych prac powstały **katalogi**:

— druga część *Katalogu zbiorów Archiwum Wschodniego* opisująca wnikliwie kolekcję 1156 wspomnień Związku Sybiraków oraz 50 kolekcji osobistych Archiwum Wschodniego, na które składają się dokumenty prywatne, korespondencja, zdjęcia i pamiątki osobiste osób, których nazwiskami opatrzone kolekcje. Materiały prezentowane w zbiorze kolekcji osobistych pochodzą z lat 1898-1956.

— internetowa wersja *Katalogu zbiorów Archiwum Opozycji*, t. III Wydawnictwa drugiego obiegu (nagrania fonograficzne, plakaty, ulotki, pocztówki, banknoty, znaczki). Dzięki niemu Archiwum Opozycji uzyskało pełny opis wszystkich posiadanych w swoim zasobie materiałów ikonograficznych.

— uzupełniono o nowe nabytki internetową wersję pierwszego tomu *Katalogu zbiorów Archiwum Opozycji* szczegółowo przedstawiający zasób kolekcji „Solidarność – narodziny ruchu” oraz posiadany przez Archiwum Ośrodka KARTA zbiór czasopism i druków zwartych drugiego obiegu

Głównym zadaniem Archiwum było utworzenie **kolekcji Federacji Młodzieży Walczącej**, zawierającej nieznaną szerzej źródła archiwalne związane z działalnością FMW: plakaty, ulotki, stemple, dokumenty, a także czasopisma podziemne. Do tej pory dokumenty dotyczące Federacji Młodzieży Walczącej znajdowały się w prywatnych rękach oraz w zbiorze Stowarzyszenia FMW. Dzięki zgromadzeniu i opracowaniu ich w Archiwum Ośrodka KARTA, powstała kolekcja ukazująca historię oraz działalność Federacji w kilkudziesięciu miastach Polski. W wyniku prac podjętych w 2008 roku dokonaliśmy analizy i uporządkowania zbiorów Federacją Młodzieży Walczącej: ulotek, plakatów, znaczków pocztowych, czasopism i druków zwartych wydawanych przez FMW w drugim obiegu, zdjęć, oryginalnych matryc czasopism i ulotek, stempli, przypinek i naszywek materiałowych.

Interwencje archiwalne stanowią niezwykle ważny obszar aktywności Ośrodka KARTA. Wyraża się w nich szczególnie misja archiwum społecznego. Zadaniem interwencji jest odnajdywanie, zabezpieczenie, a następnie opracowanie i udostępnienie społecznych zasobów archiwalnych. W tym celu w czerwcu 2007 roku Ośrodek KARTA uruchomił unikatowy w skali kraju program pod nazwą **Pogotowie Archiwalne** – ogólnopolską akcję ratowania zagrożonych archiwaliów społecznych. Tysiące osób z kraju i z zagranicy obdarza nasze archiwum szczególnym zaufaniem, przekazując nieodpłatnie swoje wspomnienia, relacje, dokumenty, fotografie oraz inne archiwalia – otrzymaliśmy wiele cennych materiałów od naszych darczyńców mieszkających w Niemczech, Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Szwecji. Działania o charakterze interwencyjnym w roku 2008 poszerzyły zbiory Ośrodka KARTA o 30 metrów bieżących półek. Przyjeliśmy archiwalia od 200 indywidualnych i grupowych darczyńców. Zbiory Archiwum zajmują obecnie, łącznie z dubletami, ponad 1400 metrów bieżących półek.

Zbiory **Archiwum Opozycji** powiększyły się m.in. o 5 dużych kolekcji osobistych i 50 teczek osobistych, 50 nowych tytułów pism i 500 numerów poszczególnych czasopism oraz ponad 100 egzemplarzy druków zwartych drugiego obiegu – nowych w kolekcji oraz 20 kolekcji tematycznych i środowiskowych.

Archiwum Wschodnie wzbogaciło się m.in. o ponad 100 jednostek archiwalnych (wspomnień, dzienników, relacji i dokumentów osobistych), dotyczących losów ludności polskiej na Kresach Wschodnich II RP w okresie międzywojennym, pod okupacją sowiecką i

niemiecką oraz na zesłaniach w głębi ZSRR, 3 duże kolekcje osobiste i 30 teczek osobistych oraz o nowe kopie dokumentów z Instytutu Sikorskiego.

Obecnie bazy danych Fundacji, dostępne w intra- i internecie (<http://karta.infogenia.pl/>) udostępniają opisy **55.002 jednostek archiwalnych**.

II. Archiwum Fotografii

Archiwum Fotografii liczy obecnie 155 000 zdjęć pochodzących z rodzinnych albumów, spuścizn fotoreporterskich, archiwów fotoamatorów – ukazujących społeczną panoramę życia na ziemiach polskich w XX wieku.

W roku 2008 pracownicy Archiwum Fotografii OK zeskanowali, wykonali obróbkę techniczną oraz opisali i dostarczyli do serwisu www.fotohistoria.pl 7136 zdjęć; największe kolekcje włączone do zbiorów:

— kolekcja autorska Jarosław Tarania z lat 1976-1979 – 1088 szt.

— zdjęcia z Instytutu Sikorskiego (działania na fronach II wojny światowej) – 797 szt.

— fotografie pozyskane przez Ośrodek w ramach Pogotowia Archiwalnego (najwięcej zdjęć dokumentuje szlak bojowy Armii Andersa) – 1450 szt.

— kolekcja znaczków poczty podziemnej – 674 szt.

— kolekcja Wandy i Halszki Żuromskich (historia rodziny w latach 1900-1939, w tym zdjęcia z wojny rosyjsko-japońskiej) – 250 szt.

W internetowych bazach zbiorów archiwalnych Ośrodka zanotowaliśmy w 2008 roku 10 000 odwiedzin. Z czytelnicy Fundacji skorzystało ponad 600 osób.

NAGRODY

W 2008 roku Fundacja Ośrodka KARTA otrzymała nagrody:

— **Memoria Iustorum - Pamięć Sprawiedliwych** w uznaniu zasług w dziedzinie poszukiwania nowych form współpracy polsko-ukraińskiej. Odznaczenie przyznano Zbigniewowi Gluzie oraz zespołowi redakcyjnemu „Karty” za „*odwagę w podejmowaniu bolesnych tematów, które mogłyby łatwo ranić, gdyby emocje stawiano wyżej od prawdy; wiarę w jednoczące oddziaływanie prawdy, której nigdy nie wolno podporządkować radykalizmowi ideologów ani uproszczonym stereotypom interpretacyjnym; ewangeliczne świadectwo humanizmu wyrażone w przekonaniu o podstawowej godności człowieka, która winna jednoczyć przedstawicieli wszystkich środowisk i kultur.*” Nagrodę przyznał abp Józef Życiński.

— **Medal Dnia Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej** „w uznaniu wielkich zasług w dziedzinie ewidencjonowania ofiar represji, w tej liczbie Ofiar zbrodni katyńskiej, znakomicie realizowanych od kilkadziesiąt lat, a także za zdobywanie i opublikowanie bardzo ważnych rosyjskich dokumentów dotyczących zbrodni katyńskiej, opracowanie serii „*Indeks Represjonowanych*”, organizację wystaw i prowadzenie działalności edukacyjnej wśród młodzieży.” Nagrodę przyznała Rada Polskiej Fundacji Katyńskiej.

— **Honorowa Nagroda „Pro Publico Bono”** za „*stworzenie profesjonalnej instytucji rozwoju wiedzy kształtującej profesjonalne i etyczne standardy krzewienia pamięci i zarządzania Dziedzictwem Narodowym*”. Nagrodę przyznała Kapituła Konkursu Pro Publico Bono na Najlepsze Dzieło Obywatelskie.

oraz nominację do nagrody **National Geographic Travelery 2008** w kategorii „Społeczna inicjatywa roku” za program „Straty osobowe i ofiary represji pod okupacją niemiecką” za

„stworzenie imiennej bazy danych obywateli polskich represjonowanych przez Niemców w latach 1939-45”.

LISTA PUBLIKACJI OŚRODKA KARTA W ROKU 2008

- *Karta nr 54*
- *Karta nr 55*
- *Karta nr 56*
- *Karta nr 57*
- *Rok 1968. Środek Peerehu*, album
- *Rok 1918. Odzyskiwanie niepodległej*, album
- *Wokół palacu i dworu. Z kolekcji Janusza Przewłockiego*, album
- *Archiwum Ringelbluma. Dzień po dniu Zagłady*, seria „Żydzi Polscy” (w językach polskim i angielskim)
- *Niepodległość socjalisty*, Adam Uziembło, seria „Świadectwa”
- *Deportowani w Komi ASRR, cz. 1*, seria „Indeks Represjonowanych”, tom XVIII
- *Wywiezieni do Kaługi. Alfabetyczny wykaz 5150 Polaków i obywateli polskich — żołnierzy Armii Krajowej przymusowo wcielonych w 1944 roku do 361. zapasowego pułku piechoty Armii Czerwonej*, seria „Indeks Represjonowanych”, tom XIX
- *Katalog zbiorów Archiwum Wschodniego, t. II*
- *Zamojszczyzna 1918-1943 oraz Zamojszczyzna 1944-1959*, Zygmunt Klukowski, wydanie II poprawione

DOTACJODAWCY I ZLECENIODAWCY OŚRODKA KARTA W ROKU 2008

1. **Agora S.A.** (program „Karta”)
2. **Bank Zachodni WBK S.A.** „program „Karta”)
3. **Biblioteka Kongresu USA** (Dział Zadań Zleconych)
4. **Biblioteka Narodowa** (program „Karta”)
5. **Dom Spotkań z Historią** (programy „Archiwa” i „Karta”)
6. **Europejskie Centrum Solidarności** (programy „Archiwa”, „Karta” i Dział Zadań Zleconych)
7. **Fondation Crédit Coopératif** (program „Archiwa”)
8. **Fördergesellschaft Kulturelle Bildung e.V. (Niemcy)** (program „Historia Bliska”)
9. **Fundacja Bankowa im. Leopolda Kronenberga** (program „Historia Bliska”)
10. **Fundacja im. Heinricha Bölla (Niemcy)** (program „Karta”)
11. **Fundacja Körbera (Niemcy)** (program „Historia Bliska”)
12. **Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej** (program „Indeks Represjonowanych”)
13. **Fundacja „Pamięć, Odpowiedzialność i Przyszłość” (Niemcy)** (program „Historia Bliska”)
14. **Fundacja Polsko-Niemieckie Pojednanie** (program „Historia Mówiona”)
15. **Fundacja Wspomagania Wsi** (program „Historia Bliska”)
16. **Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej** (program „Historia Mówiona”)
17. **Gmina Wyznaniowa Żydowska w Warszawie** (program „Karta”)
18. **Instytut Adama Mickiewicza** (program „Karta”)
19. **Instytut Książki** (program „Karta”)
20. **Instytut Pamięci Narodowej** (programy „Indeks Represjonowanych”, „Straty osobowe i ofiary represji pod okupacją niemiecką”)
21. **Kancelaria Senatu RP** (programy „Karta” i „Historia Mówiona”)
22. **Komisja Europejska** (program „Historia Mówiona”)
23. **Krakowska Fundacja Komunikacji Społecznej** (program „Historia Bliska”)
24. **Mercedes-Benz Polska** (program „Archiwa”)
25. **Miasto Poznań** (program „Historia Mówiona”)
26. **Miasto St. Warszawa** (program „Historia Mówiona”)

27. **Miasto Gorzów Wlkp.** (program „Historia Mówiona”)
28. **Miasto Wrocław** (program „Historia Mówiona”)
29. **Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego** (program „Karta”)
30. **Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego** (programy „Indeks Represjonowanych”, „Archiwa”)
31. **Ministerstwo Spraw Zagranicznych** (program „Karta”)
32. **Narodowe Centrum Kultury** (program „Straty osobowe i ofiary represji pod okupacją niemiecką”)
33. **NSZZ Solidarność, Region Świętokrzyski** (program „Historia Mówiona”)
34. **Ośrodek Pamięć i Przyszłość** (program „Karta”)
35. **Pocztylion-Arka Powszechnie Towarzystwo Emerytalne SA** (program „Historia Mówiona”)
36. **Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności** (program „Historia Bliska”)
37. **Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży** (program „Historia Mówiona”)
38. **Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research** (program „Karta”)
39. **Taube Foundation** (program „Karta”)
40. **Trust for Civil Society in CEE** (program „Archiwa”)
41. **Komisja Europejska** (program „Historia Mówiona”)
42. **Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych** (programy „Historia Mówiona” i „Karta”)
43. **Urząd Miasta Poznań** (program „Historia Mówiona”)
44. **Urząd Miasta Lublin** (program „Historia Mówiona”)
45. **Urząd Miasta Łódź** (program „Historia Mówiona”)
46. **Urząd Miasta Płock** (program „Historia Mówiona”)
47. **Winkowski Sp. z o.o.** (program „Karta”)
48. **Województwo Małopolskie** (program „Historia Mówiona”)
49. **Województwo Mazowieckie** (program „Karta”)
50. **Województwo Świętokrzyskie** (program „Historia Mówiona”)
51. **Województwo Wielkopolskie** (program „Historia Mówiona”)
52. **Żydowski Instytut Historyczny** (program „Karta”)

PARTNERZY W PRACACH OŚRODKA KARTA W ROKU 2008

1. **AGORA S.A.** (program „Karta”)
2. **Biuro Poszukiwań Informacji PCK** (programy „Indeks Represjonowanych” i „Straty osobowe...”)
3. **Biuro Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów Instytutu Pamięci Narodowej** (program „Indeks Represjonowanych”)
4. **Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach–Opolu** (program „Straty osobowe...”)
5. **Dom Spotkań z Historią** (programy „Archiwa” i „Karta”)
6. **Euroregion Śląsk Cieszyński** (program „Historia Mówiona”)
7. **Fundacja Polsko-Niemieckie Pojednanie** (program „Straty osobowe...”)
8. **Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej** (program „Historia Mówiona”)
9. **Gazeta Wyborcza** (program „Archiwa”)
10. **Instytut Pamięci Narodowej** (programy „Indeks Represjonowanych” i „Straty osobowe...”)
11. **Instytut Władysława Sikorskiego w Londynie** (programy „Karta”, „Straty osobowe...”)
12. **Kancelaria Senatu RP** (program „Historia Mówiona”)
13. **Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego** (programy „Archiwa”, „Historia Mówiona”, „Indeks Represjonowanych”)

14. **Ministerstwo Spraw Zagranicznych** (program „Karta”)
15. **Muzeum Auschwitz-Birkenau** (program „Straty osobowe...”)
16. **Muzeum na Majdanku** (program „Straty osobowe...”)
17. **Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy** (program „Straty osobowe...”)
18. **Muzeum Stutthof** (program „Straty osobowe...”)
19. **Muzeum Niepodległości, oddział Muzeum na Pawiaku** (program „Straty osobowe...”)
20. **Muzeum Bergen-Belsen, Niemcy** (program „Straty osobowe...”)
21. **Muzeum w Dachau, Niemcy** (program „Straty osobowe...”)
22. **Muzeum Haslach, Niemcy** (program „Straty osobowe...”)
23. **Muzeum Sandbostel, Niemcy** (program „Straty osobowe...”)
24. **Muzeum we Flossenburgu, Niemcy** (program „Straty osobowe...”)
25. **Muzeum Sandhofen, Niemcy** (program „Straty osobowe...”)
26. **Naczelną Dyrekcja Archiwów Państwowych** (program „Straty osobowe”)
27. **Narodowe Centrum Kultury** (program „Straty osobowe...”)
28. **Ośrodek Badań, Informacji i Upowszechniania (NIPC) „Memorial” (Rosja)** (program „Indeks Represjonowanych”)
29. **Program I Polskiego Radia** (program „Archiwa”)
30. **Rosyjskie Państwowe Archiwum Wojskowe (RGWA)** (program „Indeks Represjonowanych”)
31. **TVN24.PL** (program „Archiwa”)
32. **Tygodnik Powszechny** (program „Archiwa”)
33. **Urząd Marszałkowski Woj. Małopolskiego** (program „Historia Mówiona”)
34. **Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych** (programy „Straty osobowe...”, „Historia Mówiona” i „Indeks Represjonowanych”)
35. **Związek Sybiraków** (program „Indeks Represjonowanych”)
36. **Żydowski Instytut Historyczny** (programy „Karta”, „Straty osobowe...”)

DZIAŁANIA PROMOCYJNE

Uznając potrzebę profesjonalizacji promocji działań Ośrodka KARTA, Zarząd zdecydował w sierpniu 2008 o utworzeniu Działu Promocji FOK.

Działania promocyjne w 2008 skupiły się na ustaleniu procedur promocyjnych i przygotowaniu materiałów promocyjnych Ośrodka. Nastąpiła modernizacja logotypu Ośrodka KARTA, przygotowane zostały ulotki i materiały prasowe dotyczące naszych działań, wydany został kalendarz na 2009 rok promujący Pogotowie Archiwalne. Uzyskaliśmy stały patronat medialny dla Pogotowia Archiwalnego oraz patronaty dla bieżących wydarzeń w drugiej połowie 2008 roku.

W ramach akcji promocyjnych przedstawiciele Ośrodka uczestniczyli w wydarzeniach kulturalnych i edukacyjnych, m.in. w V. Festiwalu Kultury Żydowskiej *Warszawa Singera*, Pikniku Obywatelskim, Pikniku Organizacji Pozarządowych w Warszawie, XVI Światowym Forum Mediów Polonijnych, Marszu Żywej Pamięci w Białymstoku, Targach Książki Historycznej w Krakowie i w Warszawie. Na wszystkie te imprezy przygotowane zostały odpowiednie materiały informacyjne.

30 października 2008 zorganizowaliśmy spotkanie promujące projekt „XX wiek na Zaolziu” — debatę z udziałem m.in. prof. Boraka, Grzegorza Gąsiora, Krzysztofa Szelonga i otwarcie wystawy fotograficznej *Tożsamość. Zaolzie*, która prezentowana była w DSH, a następnie w Śląskim Zamku Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie. Imprezę tą objęli honorowym patronatem ambasadorowie Polski i Czech

Ośrodek zamieszczał reklamy swoich wydawnictw i projektów w pismach i gazetach wysokonakładowych, ogólnopolskich, z których najważniejsze to: „Tygodnik Powszechny”, „Gazeta Wyborcza”, „Rzeczpospolita”, „Gazeta Polska”, „Biblioteka”, „Twój Tydzień Wielkopolski”, „Tygodnik Wałbrzyski”, „Głos Ziemi Cieszyńskiej”, „Zwrot”. Nawiązaliśmy współpracę z portalami internetowymi, m.in.: Onet.pl, gazeta.pl, www.poczytaj.pl, Wirtualna Polska, o2.p, 45plus.com.pl i Portalem Historycznym Polskiego Radia, współpracę z TVP Warszawa i PAP. Przedstawiciele Ośrodka brali udział w audycjach radiowych (np. Program I, II i III Polskiego Radia, Polskie Radio dla Zagranicy (sekcja rosyjska, ukraińska, niemiecka), Radio PIN, Radio Kampus, Radio Warszawa, Radio Kolor). W ramach projektu Pogotowie Archiwalne Ośrodek zorganizował akcję billboardową na terenie Warszawy.

Zarząd Fundacji Ośrodka KARTA

Dyrektor

Artur Józwik

Prezes

Zbigniew Gluza

Członek Zarządu

Agnieszka Gleb

Członek Zarządu

Alicja Wancierz-Gluza